

SEGONA JORNADA INTERRELIGIOSA
6 de maig de 2017
HORARI

- ❖ 10, 15h. Confirmacions d'assistència.
- ❖ 10,40h. Benvinguda i presentació de la jornada a càrrec de Montse Castellà, presidenta de l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós.
- ❖ 10:45h. Espai de silenci. Condueix: Marta Matarín (Brahma Kumaris)
- ❖ 11h. Ponències. Presenta, Francesc Torradeflot
 - Exposició **del Sr.Oriol Amorós**, Diputat del Parlament de Catalunya i Secretari d'Igualtat, Migracions i Ciutadania del Govern Català
 - Testimoni de **Nadia Ghulam**, refugiada afganesa.
- ❖ 12 a 12,45h: Diàleg amb el ponents
 - ❖ 12,45 a 13.45h Grups: debat i concreció dels punts treballats sobre el document "Acollir el foraster – L'Hospitalitat com a deure i actitud espiritual"
- ❖ 14 a 15:30h. Dinar (vegetarià). Seu dels Hare Krishna. Plaça Reial, 12, Barcelona.
- ❖ 16 a 16,30h. Exposició de 6 bones pràctiques d'hospitalitat:
 - Islam: Nadia Ghulam
 - Budisme: Thubten Wangchen
 - Cristianisme: Joan Soler
 - Fe bahà'í: Elisabeth Lheure
 - Judaisme: Jai García Anguita
 - Hinduisme: Duarka Das
- ❖ 16,30 a 17,30: Diàleg
- ❖ 17,30h Concreció de les iniciatives o propostes fetes pels grups de la Xarxa
- ❖ 18h. Comiat, a càrrec de Francesc Torradeflot, director de l'AUDIR.

ACOLLIR EL FORASTER - L' L'HOSPITALITAT COM DEURE I ACTITUD ESPIRITUAL.

CONSELL ASSESSOR PER A LA DIVERSITAT RELIGIOSA

(Extracte de les pàgines 9 a la 34 del document original)

PRÒLEG

Aquest document recull un conjunt de reflexions i coneixements al voltant de la figura del foraster i el fenomen de la immigració. És una mostra més de la tasca en favor d'una millor gestió de la diversitat existent al nostre país que realitza el Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa.

El document explora el valor de l'hospitalitat, entesa com una actitud ètica i espiritual que deriva de totes les grans tradicions religioses...El títol "*Acollir el foraster*", és perquè entenem que aquest deure i aquesta actitud espiritual és inherent a les tradicions religioses i és una aportació decisiva en el context històric que estem vivint.

Catalunya ha estat i és, des de sempre, una terra d'acollida, un lloc de pas. A Catalunya resideixen en l'actualitat ciutadans de 177 nacionalitats diferents, que parlen 270 llengües i que practiquen les 13 religions més importants del món. En pocs anys, hem incorporat un milió de persones al nostre país i ho hem fet sense que la pau social es veiés destorbada i mantenint la cohesió social. La seva identitat s'ha configurat al llarg d'un procés de múltiples fluxos migratoris i de relacions amb pobles vinguts de lluny.

Les tradicions religioses que tenen presència al nostre país ens exhorten a ser acollidors amb els forasters que hi arriben, a reconèixer els seus drets inalienables i a tractar-los amb dignitat i cura. Aquest deure i aquesta actitud espiritual es tradueix en pràctiques d'atenció i de sol·licitud envers els forasters que arriben a casa nostra, molts d'ells amb tota mena de necessitats. Reconèixer aquesta aportació de les tradicions religioses i de tantes persones i associacions laïques de la societat civil que vetllen per oferir una acollida càlida i digna als nousvinguts és un deure i un signe de gratitud que el Consell Assessor vol fer a través d'aquest document. Davant de les actituds hermètiques o xenòfobes que lamentablement també hi ha en el cos social, aquest Consell reivindica el llegat humanista i ètic de les tradicions religioses que, des de llenguatges diferents, ens exhorten a acollir l'hoste, a atendre les seves necessitats, a tractar-lo amb dignitat i cura, especialment quan pateix una gran vulnerabilitat social i econòmica.

1. LES TRADICIONS RELIGIOSES EN UN MÓN GLOBALITZAT

La globalització ha provocat una eclosió de diàspores i l'expansió de moviments, idees, patrons culturals i grups humans. També de creences i valors religiosos.

Tres fenòmens entrelaçats expliquen el canvi de la secularització a la postsecularització

- Les comunitats de les diàspores religioses estan esdevenint uns dels actors no estatals que més impacte tenen avui en la política mundial. La globalització i el creixement del pluralisme en totes les societats i les creacions de noves minories, sovint són una peça clau de la política exterior de molts països.
- La creació de noves minories religioses i el desplaçament dels centres de gravitació d'algunes de les grans tradicions religioses.
- Les creences religioses són un element de referència en la construcció d'identitats individuals i col·lectives. Més del 85% de la població mundial s'identifica amb alguna tradició religiosa.

El ressorgiment de les religions, com s'ha dit, no és exclusiu d'una única tradició religiosa. Inclou el

ressorgiment de l'islam tant en el món àrab com en països no àrabs com ara Malàisia, Iran o Indonèsia. També inclou el creixement del cristianisme evangèlic (sobretot el fenomen del *pentecostalisme*), el revifament del judaisme i el creixement de noves espiritualitats (*new age*), algunes d'aquestes inspirades en tradicions orientals com l'hinduisme o el budisme.

El ressorgiment de la religió, doncs, és una de les *megatendències* directament vinculada a la globalització. alguns teòrics argumenten que la globalització en si mateixa ha portat a un ressorgiment cultural i religions com a resposta a la creixent interdependència global i l'increment significatiu del pluralisme social.

2. CATALUNYA, UNA COMUNITAT D'ACOLLIDA

Només en els darrers tres segles, i segons ens constaten les estadístiques, la població catalana s'ha doblat quatre vegades, a conseqüència d'onades immigratòries que s'han produït aproximadament un cop cada setanta anys i que han comportat friccions i incomprensions derivades de l'acoblament de mentalitats i costums diferents dels de la terra d'acollida, que només s'han superat gràcies a una gran voluntat d'entesa. Es entre finals del segle XIX i inicis del segle XXI, quan s'han produït tres grans moments migratoris que han contribuït al creixement demogràfic, han aportat mà d'obra i, en darrer terme, han ajudat a augmentar la riquesa del país.

El fet és que entre el 1950 i el 1975 la població de Catalunya va passar de 3,2 milions d'habitants a 5,6 milions, és a dir, es va produir un increment mitjà de 100.000 habitants per any, cosa que constitueix l'explosió demogràfica més gran fins aleshores. És evident que avui estem davant d'una situació diferent que ens obliga a revisar sovint els esquemes socials i a construir un concepte de ciutadania necessàriament inclusiva, que no sols no ha de prescindir de cap resident, sinó que l'ha de fer sentir partícip d'aquest país. És important que Catalunya no concebi la immigració i la mobilitat humana com un fet passatger, sinó com un fet consubstancial a una societat econòmicament avançada, fins i tot en un context de crisi econòmica". És inqüestionable que aquí també s'han produït situacions indesitjables, incomprensions i conflictes en l'àmbit social i laboral: que s'han confinat els nouvinguts en barris marginals, que se'ls han posat traves tant en l'àmbit educatiu com en el sanitari, i que els treballs més durs, menys qualificats i més mal remunerats són els que se'ls segueixen reservant.

En aquest context desolador, però, encara apareixen brins d'esperança com els que trobem en el món dels sindicats i de les entitats i en l'àmbit religiós. En el primer, perquè en la majoria de sindicats hi ha seccions que assessoren i atenen els immigrants i els faciliten la integració en el món del treball, en les associacions i en gairebé totes les confessions perquè s'han creat organismes per cobrir les necessitats diàries dels immigrants (habitatge, alimentació, roba, etc.); i en l'àmbit religiós, on en aparença seria més fàcil que sorgissin confrontacions o discriminacions, perquè Catalunya ha vist néixer una rica xarxa d'associacions en el camp del diàleg interreligiós que tenen com a objectiu propiciar la convivència, la pau i l'harmonia entre les diferents creences per contribuir a crear un món humanament més respectuós, culturalment més plural i socialment més receptiu.

3. L'EXERCICI DE L'HOSPITALITAT. UN VALOR UNIVERSALMENT RECONEGUT

Les societats occidentals estan esdevenint escenaris de la pluralitat. La nostra societat ha estat durant segles terra de pas, lloc d'acollida. No obstant això, en l'actualitat, el repte de la diferència es planteja en la seva radicalitat més plena.

La diferència no es planteja com quelcom vergonyós, com un tret que ha de ser dissimulat, sinó tot al contrari, com a riquesa, com un factor positiu, com un element de fecunditat. No és una cosa que ateny alguns membres de la societat, sinó que és un factum de la vida social, cultural, política, religiosa i moral.

Les nostres societats han deixat de ser espais de la uniformitat per esdevenir, conscientment, espais de la diferència. Aquesta transició no es pot contemplar negativament, sinó positivament, tot i que planteja alguns problemes de difícil resolució.

De l'humanisme exocèntric i eurocèntric, propi d'algunes fites del pensament occidental, caldrà transitar vers l'humanisme "de l'altre home", en paraules d'Emmanuel Lévinas, vers un humanisme que reconegui qualsevol ésser humà com a persona, com algú dotat d'intrínseca dignitat, com algú que té valor en si mateix i que, com diria Immanuel Kant, no té preu i ha de ser tractat, sempre i en qualsevol circumstància, com un fi en si mateix i no només com a instrument.

Heus aquí una definició, susceptible d'una significativa ampliació conceptual: "L'hospitalitat consisteix a acollir l'altre estrany i vulnerable en la pròpia casa". No hi ha hospitalitat sense acolliment, malgrat que l'acollida pugui fer-se de maneres molt diferents; aquesta admet una pluralitat de formes.

En el llenguatge quotidià, diem que algú és hospitalari quan exerceix la capacitat d'acollir un altre ésser humà en el seu cercle més íntim, en el cercle de la privacitat. L'autèntica hospitalitat es basa en el reconeixement de la dignitat de l'altre que és vulnerable des de formes molt variades, i diversos orígens... no podem descartar la part que ens correspon de responsabilitat, directa o indirecta, en la generació d'aquesta vulnerabilitat.

L'hospitalitat assoleix els seus nivells més alts de perfecció quan hi coincideixen la recta intenció i el recto modo. La recta intenció és la que es basa en la dignitat de l'altre i el recto modo és el que hom exerceix d'una forma equitativa sense caure en cap tipus de classisme o elitisme.

L'acolliment requereix el respecte a la dignitat de l'altre, però també el reconeixement empàtic de les seves necessitats. Perquè l'altre, abans de ser acollit, apareix en l'horitzó com un infirmus, com algú que necessita protecció. No es tracta només de fer un espai en la pròpia casa, de donar-li aixopluc i alimentació, sinó d'acollir-ne les vivències. L'acolliment és una manera de ser, d'establir relacions, de bastir ponts... Neix d'una experiència positiva de nosaltres mateixos, viscuda com a do i com a conquesta del propi camí. Consisteix a obrir-se als altres i a conèixer la renúncia personal.

Entre l'hoste i l'amfitrió neix un vincle d'afecte com a conseqüència de l'hospitalitat, un lligam que fa l'amfitrió molt més vulnerable i dependent del que ja era per si. Comunicació d'afectes, intercanvi de sentiments, transvasament d'experiències i d'idees, trobada de sensibilitats diferents: tot això succeeix en la pràctica de l'hospitalitat.

L'obertura vers l'altre estrany no representa només un canvi significatiu en les estructures mentals, sinó també en les estructures emotives de l'ésser humà. L'amor ens fa més vulnerables i per això tenim por d'estimar... Efectivament, la relació amb l'alteritat està farcida de misteri.

En l'hospitalitat, el moviment físic és el més irrellevant, ja que el veritable moviment és de tipus invisible. L'amfitrió surt de si mateix, del cercle del seu ego, per buscar l'altre, per fer-li un lloc en la seva ment. Més enllà de l'espai físic, l'hospitalitat requereix un espai mental i només és possible si l'amfitrió deixa de pensar en si mateix i pensa en l'altre.

La recepció de l'altre estrany a la casa no altera accidentalment la vida de l'amfitrió, sinó que l'altera substantivament. La seva vida deixa de ser el que era i es transforma la seva personalitat... En l'hospitalitat es produeix un moviment substancial en un doble sentit, perquè no només canvia la persona de l'amfitrió, sinó també la de l'hoste... L'hospitalitat consisteix a deixar temps a l'altre, a deixar espai per al seu expandiment, a considerar el seu valor intrínsec. Requereix la discreció del jo i de la voluntat explícita, per part de l'amfitrió, d'ocupar els marges... Per poder acollir adequadament l'altre estrany és essencial aprendre a desxifrar el sentit de la seva presència.

Per tal de poder practicar autènticament l'hospitalitat, l'amfitrió ha de superar la imatge de l'altre, el tòpic que amaga el vertader rostre de l'altre. Només si és capaç de desconstruir aquesta imatge preestablerta podrà apropar-s'hi. L'amfitrió ha de depurar la imago alteris per poder captar, amb gravetat i radicalitat, el misteri de l'altre en tant que altre. Per poder comprendre l'altre en si mateix, ha d'expulsar de la seva ment aquesta imatge preconcebuda i deixar-s'hi interpel·lar. Per poder rebre l'altre, l'amfitrió s'ha de buidar, ha de provocar un buit en el seu dedins. S'ha de buidar de si mateix i de la imatge de l'altre que està fixada a la seva ment. Només si l'amfitrió depura aquesta imatge podrà obrir-se satisfactòriament a l'altre, reconèixer-lo i acceptar-lo...

L'hospitalitat és una virtut que té molt a veure amb la compassió, amb la solidaritat vers els més vulnerables... El valor de l'hospitalitat ens impel·leix a acollir l'altre vulnerable i guarir-lo. L'ésser humà, atesa la seva vulnerabilitat per desenvolupar-se i créixer, necessita ser acollit, necessita estructures d'acollida... En l'hospitalitat es posa en joc la capacitat d'admirar-nos, descentrant el propi jo per posar al centre l'altre i les seves necessitats. L'hospitalitat és la història d'un encontre: hi ha algú que roman a l'espera, obert; i hi ha un altre algú que arriba cercant refugi material i espiritual per un lapse de temps. En principi semblaria que l'un, l'hoste, és el desfavorit, i l'altre, l'hostatger, el proveïdor, però l'autèntica hospitalitat s'encamina vers la desaparició del tu i el jo per fer que aparegui el nosaltres.

L'amfitrió que practica l'hospitalitat surt de si mateix cap a la trobada amb l'altre i aquesta sortida no en dissol la identitat, sinó tot al contrari, l'exposa i l'enriqueix significativament amb la presència de l'altre hoste.

L'hospitalitat és una activitat que pot transformar les actituds de l'hoste, però també les de l'amfitrió; corregeix la tendència del nostre esperit a no fer el mínim esforç per analitzar les nostres percepcions, la qual cosa ens fa incapaços de comprendre allò que no és immediat.

La trobada amb l'altre estrany ens ha d'interrogar sobre les nostres pròpies categories, ha de corregir la tendència a la simplificació i a la tòpica descripció de l'altre, ofereix l'ocasió d'enriquir el propi món, d'alliberar l'esperit dels límits de la memòria personal. Pot esdevenir també un exercici intel·lectual i una experiència afectiva. L'essència de l'hospitalitat rau, finalment, a refusar la idea que hi ha fronteres que no es poden crear.

En resum: L'hospitalitat és, més que una exigència moral, una actitud espiritual, d'atenció i de respecte envers el qui és diferent, de resposta a les seves múltiples necessitats, i, a la vegada, evoca la voluntat de conèixer i d'aprendre amb la seva presència. Per això, el foraster és un do, algú que ha de ser tractat sempre i en qualsevol lloc com un fi, algú que ens exigeix eixamplar la ment i el cor i, a la vegada, que ens ensenya valors i costums que provenen d'altres terres.

Contra les actituds hermètiques o xenòfobes, que s'emmurallen en la por i alimenten tota mena de prejudicis i tòpics, cal subratllar la importància d'implementar socialment una ètica de

l'acollida, una actitud preferentment sol·licita envers les persones més vulnerables. Tot això exigeix un profund canvi de mentalitat que no solament implica les comunitats educatives, sinó també les socials, econòmiques, sanitàries i polítiques.

4. LA DIFÍCIL ALTERITAT

Acollir suposa l'acceptació d'una existència diferent de la pròpia que se'ns posa al davant per deixar-li espai en el propi territori, que no és no-més geogràfic, sinó també mental i afectiu. Tota alteritat és, alhora, inquietant i interpel·ladora, perquè ens obre un món desconegut, que comença allà on acabem nosaltres.

Davant l'altre incert i ignot, podem reaccionar de maneres diferents: ignorant-lo, rebutjant-lo, o interessar-nos-hi fins al punt de deixar-li pas i anar vers ell... Percebem l'altre com un aliè, quan la seva presència ens resulta incòmoda o pertorbadora, de manera que la sentim com un destorb que cal evitar, o fins i tot com una amenaça que cal exterminar. Quan l'altre ens és aliè, hi projectem els nostres prejudicis i les nostres pors, que són expressió de l'instint de defensa davant del que ens és desconegut... En canvi, quan rebem l'estrany com a missatger d'una diferència que ens complementa, esdevé l'alter que ens descentra de nosaltres mateixos, una alteritat benèfica i fins i tot alliberadora perquè ens treu del nostre solipsisme, del perill de quedar tancats en la nostra particular i limitada visió del món. L'altre és portador d'un món que més desconegut i que hauré d'aprendre a conèixer i acceptar...

En l'acte d'hospitalitat, sobretot en l'acollida de l'immigrant, la trobada és asimètrica, desprotegit com es troba el nouvingut en terra i llengua estranyes, a mercè del país amfitrió, que pot acollir-lo o no. Que es practiqui l'hospitalitat no depèn només de les possibilitats materials i de la generositat, sinó també dels prejudicis que genera la por al desconegut. La capacitat d'acollida d'un país és quelcom que cal conrear contínuament, tant personalment com col·lectivament, de manera que la difícil alteritat pugui esdevenir camí de fraternitat.

5. ACTITUDS DAVANT LA IMMIGRACIÓ I LES MINORIES ÈTNIQUES

El cas dels immigrants il·legals és el més recent. Anomenant-los il·legals, els països desenvolupats es paguen la bona consciència de no reconèixer que els necessita com a factors indispensables per al seu sistema econòmic. Europa importa així la mà d'obra del Tercer Món, però es resisteix que aquesta porti de la mà una religió o una cultura –i encara menys que agafi la mà de les seves filles, la classe dels seus plançons o el pis dels seus veïns.

I aquí és on els governadors, d'una banda, frenant-ne com poden el flux, i els empresaris o els progressistes, de l'altra, afavorint-lo a priori (encara que per diferents motius), són en el fons còmplices... Ni els uns ni els altres semblen voler-se enfrontar al problema global, de manera que els uns van interceptant els bots que creuen l'Estret i els altres van acollint i protegint els que sobreviuen: de pastera en pastera, d'hivernacle en hivernacle, de llar de Caritas a llar de Caritas... però no es reconeix a aquests com a persones que el país necessita i que la seva precària situació legal i laboral explota fins al límit.

Les societats desenvolupades prefereixen una doble moral amb la qual mantenir una bona imatge de si mateixes, i deixar el treball brut als reglaments i altres pràctiques administratives perverses, com la circularitat contracte-permis de residència i altres "irregularitats institucionals"

pròpies de les lleis d'estrangeria....

Hom no és tant del país que li concedeix la ciutadania com del país que configura amb la seva feina i la seva religió, amb la seva llavor i la seva cultura. I no és doncs lícit utilitzar el treball o l'esforç físic d'una persona si no estem disposats, per dir-ho així, a acceptar-lo com a eventual pare musulmà dels meus néts.

Aquest és el respecte que té per a les persones una moral particularista de vocació universal. Exactament el contrari de la moral republicana d'Estat, que tendeix a compensar la seva teoria de la "ciutadania" amb la pràctica de la segregació, la marginació i/o l'aculturació forçosa.

La regulació explícita d'aquest principi revelaria, ho hem vist, l'índex de porositat, el llindar crític de cada país davant de la immigració. Una porositat o capacitat d'absorció que depèn de molts factors, certament, però que podem anticipar ja que serà més gran als països o èpoques de més complexitat social i de menor domini estatal. En aquest sentit, no és estrany que Catalunya hagi estat més oberta en els períodes en què ha pogut ser més autònoma. Al capdavant, una societat només és capaç d'integrar l'aliè si, i quan, té una identitat pròpia, estructurada i segura.

6 de maig de 2017

**Segona Jornada Interreligiosa
Xarxa Catalana de Diàleg Interreligiós
Qüestions per el treball dels grups**

1. Sobre el document de treball enviat a tots els membres de la Xarxa Catalana (mesos febrer, març i abril).

- Caldria enviar un breu resum de la visió del grup sobre el tema, abans del 6 de maig.
 - Les aportacions de cada grup de la Xarxa es posaran en comú el matí del dia 6/2/2016 de 12,30 a 13,45h.
-

TEMA CENTRAL DE LA JORNADA: "RELIGIONS I HOSPITALITAT"

Qüestions per a la reflexió:

1. Piràmide de valors en el món occidental.

S'han d'acceptar, d'entrada, els valors, les actituds i els procediments de l'hoste? També, si posen en qüestió els valors de la civilització d'acollida?

2. Tenen les religions el deure d'acollir al foraster? Per què?

Quina hauria de ser la veu de les religions enfront l'actual situació mundial del refugiats?.

3. Hauríem de fer sentir "la nostra veu" a la societat com a Xarxa Catalana? Suggeriu tipus d'iniciatives i possibles propostes